

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 12. martā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 37/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma 690. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 92. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka apcietinājuma termiņu izdotajai personai skaits no Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanas brīža.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa pieteikumā juridiski pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības.

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir apsūdzētais krimināllietā (numurs). Laikā no (datums) līdz (datums) viņš atradies apcietinājumā (valsts), tad izdots Latvijai. Arī pēc izdošanas Latvijai viņam esot piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums. Ievērojot to, ka minētajā krimināllietā Pieteikuma iesniedzējs ir apsūdzēts sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 277. panta septīto daļu viņa apcietinājuma termiņš nedrīkstot pārsniegt 24 mēnešus. Skaitot apcietinājuma termiņu no (datums), kad Pieteikuma iesniedzējs tika apcietināts (valsts), maksimālajam apcietinājuma termiņam būtu bijis jāiestājas (datums). Tomēr, piemērojot apstrīdēto normu, tas iestāsies tikai (datums). Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētā norma pārkāpj Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietverto

vienlīdzības principu un aizskar viņam Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka persona ir tiesīga vērsties Satversmes tiesā tikai tādā gadījumā, kad pastāv tieša saikne starp šīs personas pamattiesību ierobežojumu un pieteikumā apstrīdēto tiesību normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka attiecībā uz viņu ir iestājies Kriminālprocesa likuma 277. panta septītajā daļā noteiktais maksimālais apcietinājuma termiņš. Proti, pēc (datums) viņam apcietinājumu vairs nedrīkstot piemērot. Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, apcietinājums viņam joprojām tiek piemērots vienīgi tādēļ, ka saskaņā ar apstrīdēto normu tā termiņš tiek skaitīts no Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanas brīža, bet nevis no brīža, ka viņam faktiski tika liegta brīvība.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 277. panta septīto daļu personai, kuru tur aizdomās vai apsūdz sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā, apcietinājuma termiņš nedrīkst pārsniegt 24 mēnešus, no kuriem pirmstiesas procesā personu atļauts turēt apcietinājumā ne ilgāk par 15 mēnešiem. Minētajā tiesību normā noteikto apcietinājumu termiņu skaita līdz pirmās instances tiesas pilna nolēmuma sastādīšanas dienai (*sk. Kriminālprocesa likuma 277. panta trešo daļu*). Apcietinājumu termiņu reglamentē arī Kriminālprocesa likuma 277. panta pirmā daļa. Saskaņā ar šo tiesību normu personu var turēt apcietinājumā tikai tik ilgi, cik nepieciešams procesa normālas norises nodrošināšanai, bet ne ilgāk, kā par lēmumā par šīs personas atzīšanu par aizdomās turēto vai saukšanu pie kriminālatbildības norādīto noziedzīgo nodarījumu pieļauj šis likums.

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas izriet, ka ar pirmās instances tiesas (datums) spriedumu krimināllietā (numurs) Pieteikuma iesniedzējs atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīts citstarp ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem. Tiesa arī secinājusi, ka ir pamats turpmākai apcietinājuma piemērošanai Pieteikuma iesniedzējam. Minētais spriedums nav stājies spēkā, jo tika pārsūdzēts apelācijas instances tiesā. Tādējādi pēc pirmās instances tiesas sprieduma sastādīšanas dienas apcietinājums Pieteikuma iesniedzējam tiek piemērots, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 277. panta pirmo daļu, nevis šā panta septīto daļu. Pie šādiem apstākļiem nav gūstams pamatojums pieteikumā paustajam viedoklim, ka pēc (datums) Pieteikuma iesniedzējs apcietinājumā atrodas tieši apstrīdētās normas dēļ. Proti, ka pēc šī datuma viņam apcietinājums tiek piemērots tieši tāpēc, ka tā termiņš saskaņā ar

apstrīdēto normu tiek skaitīts no Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanas brīža, bet nevis no dienas, kad viņam faktiski tika liegta brīvība. Tādējādi pieteikumā nav pamatots, ka tieši apstrīdētā norma rada Pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta, kā arī 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 37/2020).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš